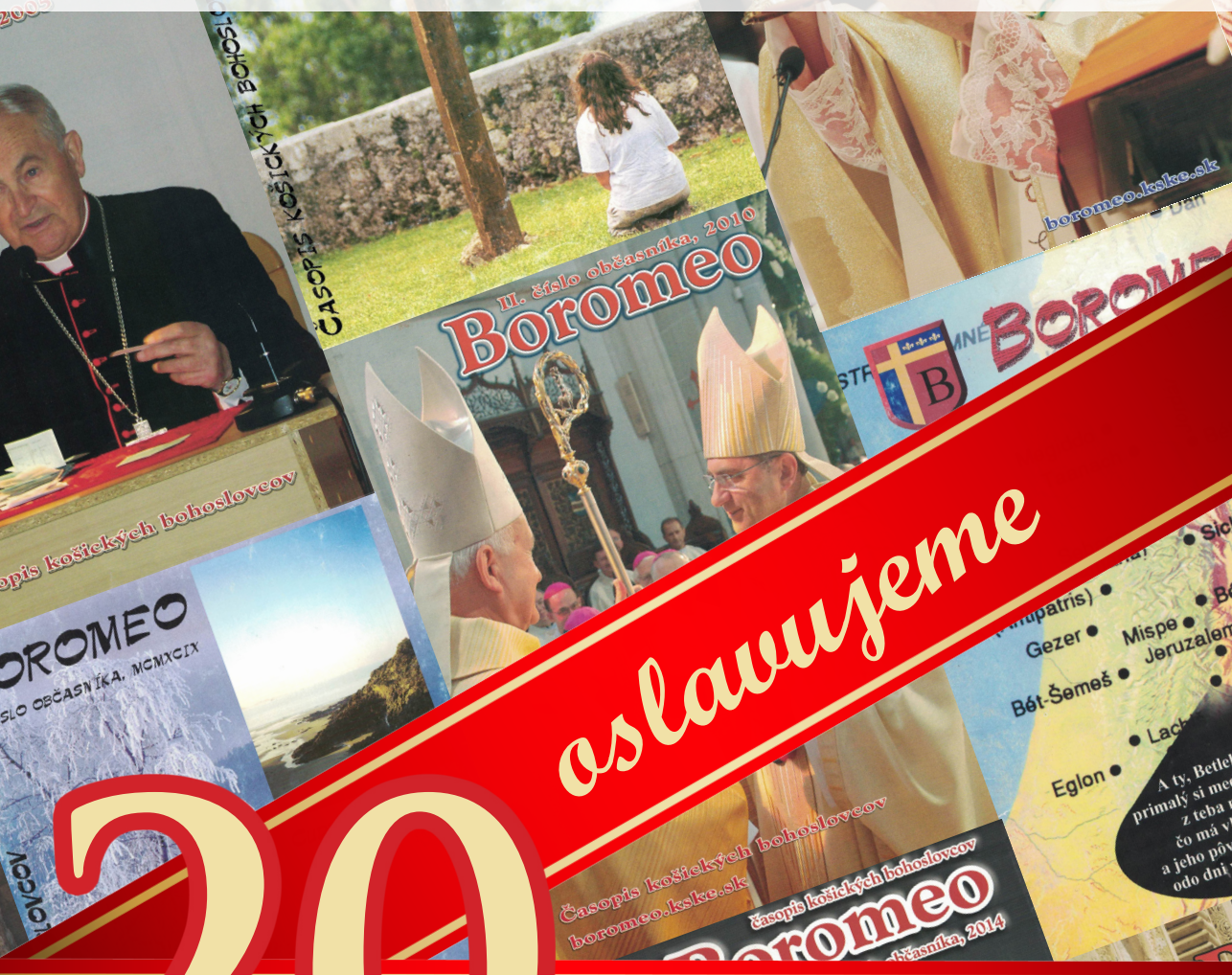

BOROMEO

ČASOPIS KOŠICKÝCH BOHOSLOVCOV

2. ČÍSLO OBČASNÍKA 2017

oslavujeme

20

rokov

Obsah

3	EDITORIÁL	Marek Marcin
4	ČO SA U NÁS UDIALO	František Sokyra
6	NOVÍ	Matej Futej
8	NOVÝ PREDSTAVENÝ	Marek Marcin
10	PROPEDEUTICKÝ ROČNÍK	Marek Kunder
12	SVÄTENIA	Patrik Janó
13	LEKTORÁT	Patrik Janó
14	20 ROKOV BOROMEA	Marek Marcin
18	SPOMIENKY ŠÉFREDAKTOROV	Marek Marcin
21	SÚŤAŽ	
22	NÁVRAT DO SEMINÁRA	Matej Futej
26	MINIŠTRANTSKÁ UNIVERZITA	František Hermanovský
28	SLUŽBA VICEDUKTORA	Martin Miškuf
30	SLUŽBA SVETLÁRA	František Petruška
31	SÚŤAŽ	

REDAKČNÁ RADA

MAROŠ VARGA
GRAFIK

FRANTIŠEK HERMANOVSKÝ
REDAKTOR

ŠIMON ŠKVARKO
GRAFIK

FRANTIŠEK SOKYRA
REDAKTOR

MATEJ FUTEJ
REDAKTOR, GRAFIK

Editoriál

ďalšie vydanie bohosloveckého časopisu... ale predsa ničím sa líši od predchádzajúcich...

rahí čitatelia!

DV rukách máte ďalšie vydanie nášho časopisu Boromeo, ktoré je tentokrát výnimočné. V tomto roku Boromeo oslavuje svoje dvadsiate narodeniny. Je to obdivuhodné, že časopis košických bohoslovcov už existuje takú dlhú dobu. Generácie bohoslovcov tvorili tento časopis a teraz s odstupom času máme možnosť obzrieť sa späť a nahliadnuť do vtedajšej kuchyne.

Tematická časť tohto čísla je venovaná už spomínanému výročiu nášho časopisu. Pozrieme sa trochu do histórie, čo všetko sa v nej skrýva a čo bolo súčasnosti neznáme.

Okrem toho Vás chceme oboznámiť aj s formačnými míľnikmi bohoslovcov. Nie každému je zrejmé, aké ministéria a svätenia prijímajú bohoslovci, kým začnú byť aktívni v pastorácii. Môžete sa dozvedieť aké ministéria existovali v histórii, a ktoré poznáme dnes a taktiež sa dozviete viac o službe lektora.

Verím, že Vás obsah aj tohto vydania zaujme. Prinášame Vám opäť niečo nové a zároveň vo vylepšenom grafickom dizajne.

...a nezabudnite aj na súťaž!

Marek Marcín
šéfredaktor

ŠTEFAN BALÁŽ
REDAKTOR

FRANTIŠEK PETRUŠKA
REDAKTOR

PATRIK JANÓ
REDAKTOR

TADEÁŠ JACKO
ZÁSTUPCA ŠÉFREDAKTORA

MAREK MARCÍN
ŠÉFREDAKTOR

Čo sa u nás udialo

AUTOR: FRANTIŠEK SOKYRA

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

11. - 16. 9. 2017 - duchovné cvičenia s p. Jánom Benkovským, SJ

Ako býva zvykom aj tento rok našej formácie sme začali duchovnými cvičeniami. Už po tretíkrát ich viedol o. Ján Benkovský, SJ. Bol to čas, kedy sme mohli načerpať nové sily a duchovne sa povzbudiť na našej ceste ku kňazstvu. Povzbudivé podnety na rozjímanie, chvíle pri Oltárnej sviatosti i rozhovory s o. Jánom boli prostriedkami k prežívaniu týchto chvíľ v stíšení. Tento pozhnaný čas nás opäť priviedol k pozastaveniu sa nad sebou a uvažovaniu o svojom povolani.

19. 9. 2017 - požehnanie reverend

Pre našich spolubratov, ktorí odchádzali na študijný pobyt Erasmus do Poľska bolo požehnanie reverend v našom seminárnom spoločenstve trochu skôr ako zvyčajne. Reverendy im požehnal o. arcibiskup Bernard Bober pred rannou sv. omšou v našej kaplnke sv. Karola Boromejského.

25. 9. 2017 - Veni Sancte

Akademický rok sme spoločne začali so študentmi, profesormi, predstavenými seminára, rožňavským biskupom Stanislavom Stolárikom a o. arcibiskupom Bernardom Boberom oficiálne v pondelok 25. 9. 2017 sv. omšou. Pri nej sme vzývali Ducha Svätého o jeho pomoc, dary a milosti pri zvládaní našich študijných aj každodenných povinností.

1. 10. 2017 - odpustová slávnosť v Obišovciach – zasvätenie Košickej arcidiecéze Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie

V tomto roku 100. výročia fatimských zjavení (13.10.1917 Slnecny zázrak) sa naše seminárne spoločenstvo zvlášť tešilo do nášho sanktuária v Obišovciach. Práve v rámci storočnice o. arcibiskup Bernard na tomto mieste zasvätil našu arcidiecézu Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a tak nás všetkých zveril pod jej ochranu aj viditeľným gestom zasvätenia. V rámci odpustovej slávnosti sa niektorí z nás zúčastnili už otváracieho programu v sobotu, ostatní sme putovali v nedeľu pešo, bicyklami či vlakom.

7. 10. 2017 - futbal s kňazmi

Počas prvej októbrovej soboty naše seminárne spoločenstvo vyzvalo na priateľský futbalový zápas kňazov našej arcidiecézy.

Spoločne sme sa stretli v dedinke Sokolány na miestnom futbalovom ihrisku, kde sme predviedli naše futbalové schopnosti. Prežili sme spoločné príjemné dopoludnie, vzájomne sme sa potešili a zašportovali si.

14. 10. 2017 - zasvätenie Rožnavskej diecézy Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie

Taktiež v rámci končiaceho sa fatimského roku sa naše spoločenstvo na čele s o. rektorom Štefanom zúčastnilo aj na zasvätení rožnavskej diecézy Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Zasvätenie sa konalo v Rožnave za hojnej účasti kňazov i veriacich. Otec biskup povzbudil k dôvere v blízkosť Matky, ktorá nás chráni a sprevádza celými dejinami.

20.- 22. 10. 2017 - duchovná obnova s o. Michalom Harakaľom

Po duchovných cvičeniach v exercičnom dome v Prešove, nás v októbri prišiel povzbudiť a posilniť vo viere duchovný otec Michal Harakaľ, ktorý viedol našu duchovnú obnovu. V rámci prednášok nám sprostredkoval osobné prežívanie kňazstva a život vo farskom spoločenstve. Povzbudil nás k odhodlaniu vytrvať na ceste za Kristom aj svojím vlastným príkladom.

31.- 4. 11. 2017 - Všetkých svätých

Dňa 31.10. 2017 sme sa rozišli do našich rodných farností, kde sme spoločne s rodinami a farníkmi prežívali slávnosť Všetkých svätých, spomienku na zosnulých a navštívili sme aj hroby našich zomrelých príbuzných, aby sme im vyprosovali u Boha odpustenie trestov za hriechy.

4. 11. 2017 - odpustová slávnosť sv. Karola Boromejského - požehnanie breviárov a reverend, kandidatúra, lektorát a akolytát

Po návrate z našich rodných farností sme v sobotu 4.11. slávili odpustovú slávnosť sv. Karola Boromejského, ktorý je patrónom nášho seminára. Spoločne s o. arcibiskupom Bernardom sme slávili sv. omšu v našom seminárnom kostole. Zároveň pred touto slávnosťou o. arcibiskup štvrtákom požehnal reverendy a piatakom breviáre. Pri slávení sv. omše o. arcibiskup udelil lektorát a akolytát našim dvom spolubratom a následne prijal kandidátov na kňazstvo. V homílii sa nám prihovril vicerektor spišského seminára Jozef Holubčík a zdôraznil vlastnosť múdrosti sv. Karola Boromejského.

NOVÍ

MATÚŠ BOHÁČIK

34 rokov | **farnosť Brezno**

Moje meno je Matúš Boháčik. Hoci som sa narodil v Zlatých Moravciach, celé svoje detstvo a mladosť som prežil s mojimi rodičmi a jednou staršou sestrou v Banskej Bystrici a vo Zvolene, kde som aj študoval. Po ukončení katolíckeho gymnázia som študoval na ekonomickej fakulte v Banskej Bystrici. Po jej skončení som odišiel do Bratislavy, kde som šesť rokov pracoval v tejto oblasti. Práve v tomto čase som začal pociťovať túžbu hlbšie spoznávať Krista a viac sa k nemu priblížiť. Úprimnou modlitbou a s pomocou duchovného vedenia viacerých kňazov som postupne objavoval vo svojom srdci povolanie, ku ktorému ma Pán láskavo a trpezlivo volal. V auguste roku 2012 som nastúpil do kňazského seminára biskupa Abramowicza v Chicagu, USA, kde som absolvoval nultý ročník formácie. Následne som pokračoval v štúdiách filozofie a teológie v kňazskom seminári arcidiecézy Chicago v Mundelein, kde som v lete tohto roku po polročnej praxi vo farnosti ukončil štvrtý ročník štúdií. Po piatich rokoch strávených v USA som sa vrátil na Slovensko. V štúdiách a formácii môjho kňazského povolania teraz pokračujem v kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach. Študujem pre moju domácu Rožňavskú diecézu, keďže v súčasnosti bývam spolu s rodičmi na Bystrej - Táloch v okrese Brezno.

ŠPECIFICKÝ NÁZOV PRE ŠPECIFICKÝ ČLÁNOK. NAPRIEK TOMU, ŽE V TOMTO ROKU NENASTÚPILI PRIAMO DO SEMINÁRA ŽIADNI PRVÁCI, K NAŠIM PIATAKOM SA PRIPOJILI DVAJA NOVÍ BOHOSLOVCI, KTORÝCH BY SME VÁM RADI PREDSTAVILI.

MIROSLAV LIŠKA CSsR

26 rokov | **farnosť Breznička** | redemptorista

Volám sa Miroslav Liška a som redemptorista (Kongregácia Najsvätejšieho Vykupiteľa – skratka CSsR) východného obradu – gréckokatolík, a taktiež na čo nechcem zabudnúť, je to, že som „Rusnák“. Narodil som sa vo Svidníku a pochádzam z malej dedinky pri Stropkove, ktorá sa volá Veľkrop. Prvý stupeň základnej školy som skončil vo Veľkrope, ale druhý stupeň som už ukončil v Základnej škole Mlynskej v Stropkove. Tu som taktiež absolvoval aj Strednú odbornú školu elektrotechnickú a zakončil som ju „skúškou dospelosti“. Po skončení strednej školy som bol prijatý do postulátu Kongregácie Najsvätejšieho Vykupiteľa. Po vstupe som bol rok na Slovensku v tzv. postuláte, kde ide o oboznámenie sa so životom v kláštore či kongregácii; potom nasledoval rok noviciátu, ktorý som už absolvoval v Poľsku, kde bola možnosť a čas hlbšie prežiť a rozoznať svoje povolanie, po ktorom sú skladané prvé rehoľné sľuby. Medzi sľuby patria: sľub čistoty, chudoby a poslušnosti. Potomto roku, som v Tuchowe vo Wyższym Seminarium Duchownym Redemptorystów – Redemptoristickom kňazskom seminári začal svoje filozoficko-teologické štúdium. Od postulátu až doteraz som mal spojenú formáciu s mojím spolubratom Marekom Olčákom, ktorý pochádza zo Stropkova a pokračuje v štúdiu v Anglicku. A čo sa stalo, že som sa ocitol v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach? Moja odpoveď znie: „Lebo tak rozhodli predstavení!“ :) Keďže v Poľsku som študoval 4 roky a pokračujem v štúdiu tu na Slovensku, tak momentálne som v 5. ročníku na teologickej fakulte a bývam v seminári.

Nový predstavený

PÝTAL SA: MAREK MARCIN

FOTO: TADEÁŠ JACKO

Ďalšia personálna výmena v seminári? Tentokrát nie! K piatim predstaveným nášho seminára sa v septembri pridružil ďalší kňaz, ktorý tu bude vykonávať funkciu prefekta pre propedeutický ročník. Je ním duchovný otec Marek Kunder, ktorý sa vám bližšie predstaví zodpovedaním nasledujúcich otázok.

1. O. Marek, povedzte nám, čomu ste sa venovali počas Vašej formácie v kňazskom seminári.

V kňazskom seminári som sa venoval okrem klasiky - t.j. osobnej formácie ku kňazstvu, všetkému možnému: športu (futbal, tenis, stolný tenis, stolový futbal), písaniu diplomových prác chlapcom vďaka ovládaniu strojopisu, rôznym sociálnym projektom - návštevy telesne postihnutých ľudí v ústave v Prešove, trošku práca s Rómami, potom trošku hraníu na organe, detským táborom počas prázdnin a pod. Jednoducho, nemal som ničoho také vyhranené, že sa venujem len niečomu. Skúsil som zhruba všetko, čo sa dalo - ešte napr. lezenie po skalách a do jaskýň, učenie sa tancovať na táboroch, urobenie vodičského preukazu, atď. Na druhej strane som nenabral odvahu napr. na paraglajding. :) Boli to krásne časy, aj keď niekedy dosť ťažké.

2. Kde ste pôsobili po Vašej kňazskej vysviacke?

Začínal som vo farnosti Hanušovce nad Topľou, kde som bol 3 roky kaplánom. Potom som bol preložený na rok za kaplána do farnosti Vranov nad Topľou - Juh a odtiaľ za farára do novozníknutej farnosti Vranov nad Topľou - Čemerné, kde som bol okrúhlych 15 rokov.

3. Farnosť Vranov nad Topľou - Čemerné je známa mariánskou úctou. Ako to ovplyvnilo Váš život?

No, v podstate mi to veľmi prehĺbilo môj duchovný a vnútorný život ako taký. Zároveň mi veľmi veľa dala táto mariánska úcta

do praktického života. Videl som vďaka tomu zázraky priamo pred očami. Od stavby nového farského kostola, cez úžasné zapájanie sa členov farnosti do rôznych projektov, až po Božie "zatiehnutie" akcií a vecí, ktoré som ja nedomyslel a nepripravil dôsledne. Vzťah k Panne Márii bol tým elixírom, ktorý poháňal všetko dopredu. Tým, že v mojom prípade skrz patróna nového kostola išlo predovšetkým o Pannu Máriu z Fatimy, skúmanie jej posolstva mi ukázalo, aké konkrétne pozitívne dôsledky má modlitba (zvlášť sv. ruženca) a obeta na politický a spoločenský život krajín a národov. Modlitba a obeta má moc. No a k tomu Panna Mária a vzťah s ňou má pre mňa ešte taký trojaký význam: kráľovský, materský a ženský. Úplne v krátkosti: kráľovský - že Panna Mária ako kráľovná má od Boha moc (to treba využívať); materský - prijíma ma takého, akým som (so všetkými mojimi biedami); ženský - od vyprosovania intuície, cez učenie sa byť láskavý voči blízkym až po správny zdravý vzťah s dievčatami a ženami.

4. Teraz ste prefektom v kňazskom seminári, kde Vám je zverený propedeutický, resp. nultý ročník. Čo je Vašou úlohou?

Jednoducho sa dá povedať, že mojou úlohou je byť s nimi. Vytvárať jednu komunitu, spoločenstvo, rodinu. V dobrom aj v ťažšom. Som takým vychovávateľom, trošičku aj dozorcom, ale hlavne sprievodcom na ich ceste, pre ktorú sa rozhodli. Zároveň si uvedomujem, že mojou úlohou je byť dobrým nástrojom v Božích rukách pre nich, alebo ináč sa to dá povedať aj tak, že nezavádzať Bohu svojou neláskou, zlým príkladom alebo zbytočnými chybami pri ich formácii. Lebo v prvom rade sa majú nechať formovať Bohom. Ja som iba Jeho nástroj.

5. V Čemernom ste boli zodpovedný za cca 2 000 ľudí a teraz ste zodpovední za desiatich veriacich. Ako vnímate túto zmenu?

Pre mňa je to obrat o 180 stupňov. Asi jeden pohľad za všetky: vo farnosti kňaz vyslúži veriacim sviatosti, zorganizuje akcie, poradí, ak sa pýtajú, ale prakticky ani v jednom prípade nerozhoduje o ich budúcnosti. Oni si žijú svoje životy a rozhodujú sa, čo, ako a kde budú žiť. Tu som zodpovedný len za desiatich, čo sa naozaj nedá porovnať s 1500-2000 ľuďmi, ale prakticky rozhodujem o ich budúcnosti. Pretože po roku moje odporúčanie, resp. správa bude dosť dôležitá pri konečnom verdikte, či idú ďalej alebo nie. A to je obrovská zodpovednosť a mám pred tým veľkú bázeň a rešpekt.

6. Boli ste farárom v bežnej farnosti a teraz ste predstavený v kňazskom seminári. Čo Vám osobne táto zmena dala a čo vzala?

Som tu ešte krátko (3 mesiace aj s cestou :), čiže po roku bude tento pohľad ešte možno trochu iný. Ale pokúsím sa. Čo mi dáva: novú skúsenosť úplne inej zodpovednosti, skúsenosť komunitného života s chlapcami, priestor a čas pre načerpávanie tak v duchovnom ako aj fyzickom živote, možnosť vzdelávať sa, veľmi krásnu a úzku spoluprácu s kňazmi, predstavenými, spomalenie životného tempa, nové vzťahy, veľké mesto, väčšie možnosti.

Čo mi vzala: krásne vzťahy s ľuďmi rôznych vekových kategórií ako aj spoločenských postavení (už sú iba na diaľku), pestrosť skúseností s rôznymi ľuďmi od detí až po seniorov, veľkú dávku súkromia, časť osobnej slobody (vďaka poriadku, ktorý mám spoločný s chlapcami).

7. Aká je Vaša vízia do budúcnosti s propedeutickým ročníkom?

Mojou víziou je čo najviac naplniť víziu, ktorá je daná v príslušných dokumentoch: aby propedeutický ročník čo najviac spĺňal tieto tri ciele: na prvom mieste ľudskú formáciu chlapcov, na druhom duchovnú a na treťom intelektuálnu. A aby som bol v tomto smere čo najviac nápomocný a čo najviac spolupracoval s Bohom pri realizácii povolania v ich srdciach.

Propedeutický ročník

AUTOR: MAREK KUNDER

FOTO: TADEÁŠ JACKO

Prope.... čo? Propedeutický ročník = úvodný, prípravný ročník. Chlapci, ktorí prešli prijímacími skúškami do kňazského seminára, nenastupujú priamo do seminára, ale do tohto propedeutického ročníka. Je to čas - zväčša rok, ktorý má slúžiť na rozlišovanie pravosti povolania, rast v duchovnom modlitbovom živote, či učenie sa samostatnosti potrebnej pre ďalší život v seminári. Bývanie je v oddelenej časti v rámci budovy kňazského seminára, kde sa nachádza takisto kaplnka, spoločenské priestory, pričom je stanovený takisto aj odlišný denný program. Teraz je nás všetkých spolu jedenásť - desať chlapcov a predstavený. Siedmi kandidáti sú za Košickú arcidiecézu a traja za Rožňavskú. Veríme, že tento pilotný projekt v rámci Slovenska, prinesie svoje ovocie a stane sa prínosom a zmysluplnou súčasťou formácie budúcich kňazov.

Kňazská formácia prebieha v dvoch fázach: prvou je iníciačná (z á k l a d n á) formácia, počas ktorej sa kandidát pripravuje na diakonskú a následne kňazskú vysviacku. Druhou fázou je permanentná (stála) formácia počas celej kňazskej služby. Iníciačná formácia má štyri etapy: propedeutické obdobie, obdobie štúdia filozofie, obdobie štúdia teológie a pastoračnú prax.

Propedeutikum v cirkevných dokumentoch: Dekrét II. vatikánskeho koncilu *Optatam totius*

14 uvádza: „Aby seminaristi nadobudli požadovaný pohľad hneď od samého začiatku, nech sa cirkevné štúdiá začnú úvodným kurzom, ktorý má mať primerané trvanie. V tomto úvode do štúdií nech sa im tajomstvo spásy predloží takým spôsobom, aby pochopili zmysel, štruktúru a pastoračný cieľ cirkevných štúdií a zároveň sa povzbudili budovať celý svoj život na základe viery, dali sa ňou preniknúť a upevnili sa v povolaní, ktorému sa majú oddať s plným osobným zanietením.“

Exhortácia *Pastores dabo vobis* v bode 62 uvádza: „Osobitný cieľ a výchovná štruktúra veľkého seminára vyžadujú, aby doň kandidáti kňazstva vstupovali s istou predbežnou prípravou. Takáto príprava sa nestretávala s väčšími ťažkosťami, aspoň nie pred niekoľkými desaťročiami, keď kandidáti kňazstva zvyčajne prichádzali z malých seminárov a kresťanský život cirkevných spoločenstiev ochotne poskytoval všetkým bez výnimky dostatočné poučenie a kresťanskú výchovu.“ Je užitočné, aby sa pre kandidátov do veľkého seminára určil čas na ľudskú, kresťanskú, intelektuálnu a duchovnú prípravu. Kandidáti však musia preukázať určité kvality: správny úmysel, dostatočný stupeň ľudskej zrelosti, obširnejšie poznanie učenia viery, isté uvedenie do metód modlitby, správanie primerané kresťanskej tradícii. Nech si osvoja aj zvyky svojho kraja, ktoré vyjadrujú úsilie hľadať Boha a vieru.“ (Propositio 19)

Cieľ propedeutika: Propedeutický ročník má také tri hlavné ciele: na prvom mieste je to ľudská formácia, na druhom duchovná a na treťom intelektuálna. Na konci tohto obdobia by mal mať kandidát jasne rozlíšené povolanie a má byť pripravený na prijatie do kňazského seminára

Prostriedky pre dosiahnutie týchto cieľov: V rámci ľudskej

formácie, čiže aby sme boli čo najviac ľudskí, s čo najlepším charakterom, spôsobmi komunikácie ako aj správania sa, prostriedky spočívajú v praxi spoločného života, kde sa vzájomne "obrusujeme" a učíme sa vychádzať navzájom, lebo každý z nás má trochu inú povahu, výchovu, vek a skúsenosti. Zároveň je tu vytváraný priestor na učenie sa slušnému správaniu, vzájomnej komunikácii, či fyzickej práci, pri ktorej sa tiež formuje charakter. Bolo by osožné uskutočniť aj také aktivity, ktoré by sa zameriavali na otázky sebazpoznávania a seba prijatia. No a ešte je potrebné pridať aj špecifikum dnešnej doby a to je svet internetu a sociálnych sietí. Je to svet, kde je tiež potrebné učiť sa, ako v ňom fungovať.

Druhý cieľ spočíva v duchovnej formácii. Chlapci majú priestor učiť sa rôznym druhom modlitby a rozjímania, rozvíjať formy modlitby, ktoré už poznajú, veľmi dôležité je učiť sa žiť v tichu sám so sebou a s Bohom, aby tak viac poznávali svoje vnútro a pravosť Božieho volania ku kňazstvu.

Až na treťom mieste je intelektuálna formácia, čiže štúdium. Preto je tých predmetov v propedeutickom ročníku pomenej a prakticky ešte žiadna filozofia, či teológia. V posledný deň pracovného týždňa už nie je vyučovanie z dôvodu vytvorenia priestoru pre napĺňanie ostatných dôležitých cieľov.

Čas propedeutika vytvára ešte priestor na niečo také, čo by sa dalo nazvať pastoračný prehľad. Chlapci majú možnosť spoznávať viac svoju diecézu, aká je pastorácia vo farnostiach mestských a dedinských, aké sú pútnické miesta, ktoré formy špeciálnej pastorácie existujú, aké charitatívne diela, ale aj získavanie praxe pri službe v rámci rôznych liturgických slávností.

Ak si to všetko tak podčiarkneme, dôjdeme k tomu, že je to veľmi vzácny prípravný čas na správne zorientovanie sa v sebe po stránke charakterovej, t.j. aké mám klady a zápory, na čom by som mal popracovať, ktoré moje ľudské vlastnosti sú dobré pre kňazský život a prax vo farnostiach, ktoré je potrebné skôr odstrániť alebo pozitívne vylepšiť... Je to veľmi vzácny čas na rozvíjanie svojich darov

a talentov, ktoré mi Boh dal. No a je to veľmi vzácny čas aj pre rozvíjanie svojho vzťahu s Bohom, pre rozlišovanie svojho povolania, pre učenie sa životu v tichu sám so sebou a s Bohom.

Záverom by som chcel poprosiť a zároveň poďakovať za všetky modlitby a obety každého, kto na nás myslí alebo odtiaľ bude myslieť. Nech vám to Boh odplatí tam, kde to najviac uzná za vhodné.

Svätenia

AUTOR: PATRIK JANÓ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Katedrála. Slávnostná svätá omša. Pomedzi ľudí sa pretláča dlhý zástup, na čele je kríž a za ním množstvo mužov líšiacich sa oblečením. Kto je to? Prečo sa takto odlišujú?

Cirkev už v najstarších časoch ustanovila okrem kňazských svätení niektoré služobné rády na slávenie bohoslužieb a na pomoc Božiemu ľudu. Tieto úrady sa spravidla udeľovali osobitným obradom, čím sa sprostredkovalo Božie požehnanie a veriaci mal osobitné postavenie pre vykonávanie nejakého cirkevného úradu.

Už v 3. stor. nachádzame zmienky o tom, že hierarchická sústava Cirkvi bola obohatená o akolytov, exorcistov, lektorov a ostiárov. K týmto, vtedy nazývaným nižším sväteniam, by sme mohli priradiť aj tonzúru. Subdiakonát sa radil k vyšším sväteniam. Rozdiel medzi vyššími a nižšími sväteniami bol ten, že pri nižších nebolo vkladanie rúk svätiteľa a nemali sviatostný ráz. Bližšie spomeniem len tie svätenia, ktoré už zanikli. Hlavnou úlohou ostiárov bolo starať sa o poriadok v kostole. Svoj význam stratili tým, že ich službu prevzali laici, ktorých dnes poznáme ako kostolníkov. Exorcista bol vnímaný tak isto vtedy aj dnes. Vyháňanie zlých duchov bolo v prvotnej Cirkvi vzácnou charizmom, no neskôr sa stalo zvláštnym obradom. Ten však zanikol, keď úlohu exorcistu prevzali vyššie svätenia.

Tonzúra síce nebola svätením, ale bola akýmsi odznakom toho, že jej nositeľ sa stal klerikom či mníchom. Išlo o obradné ostrihanie vlasov. Pápež Pavol VI. apoštolským listom Ministeria quaedam upravil tieto stupne. Tonzúra sa už dnes neudeľuje, vstup do klerického stavu sa spája s diakonátom. Rády, ktoré sa volali nižšími sväteniami, sa nazývajú „ministériá“ – cirkevné služby. Ministériá sa môžu zveriť aj laikom, nie sú vyhradené len kandidátom kňazstva (bohoslovcem). V Cirkvi bolo potrebné zachovať dve cirkevné služby, a to lektorát a akolytát, ktoré zahŕňajú aj služby subdiakona. Úrad lektora a akolytu sa podľa úctyhodnej tradície Cirkvi vyhradzuje mužom. Ministériá udeľuje biskup liturgickým obradom.

V rímskokatolíckej Cirkvi dnes rozlišujeme tri stupne kňazstva: diakonát, presbyterát (kňazi), episkopát (biskupi). S týmito sa stretávame pravidelne, sú nám známe. No už diakonskému sväteniu predchádzajú tzv. ministériá (služby), a to lektorát a akolytát. Pred diakonátom sa kandidáti na diakonov a kňazov vyjadria, že takú službu chcú vykonávať, čo nazývame kandidatúrou. Zároveň sa takto predstavujú tito kandidáti spoločenstvu Cirkvi.

Služba lektora

AUTOR: PATRIK JANÓ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Prvé ministérium, ktoré bohoslovec prijíma, je lektorát. Ide o službu Božiemu slovu. V našom kňazskom seminári sa toto ministérium udeľuje spravidla tretiakom.

Službu lektora usmerňuje pápež Pavol VI. v apoštolskom liste *Ministeria quaedam*. Týmto listom pápež zároveň upravuje a definuje všetky ministériá v Cirkvi. Aj službu lektora presne pomenúva.

Lektorje ustanovená úloha, aby v liturgickom zhromaždení čítal Božie slovo. Preto má vo svätej omši či pri iných posvätných obradoch čítať lekcie, nie však evanjelium. Tiež má recitovať žalmy medzi čítaniami, ak niet žalmistu. Ak niet diakona ani kantora, má v spoločnej modlitbe veriacich (v „prosbách“) prednášať úmysly. Usmerňuje spev a účasť veriaceho ľudu na bohoslužbách a pripravuje veriacich na hodné prijatie sviatostí.

Pápež odporúča, nech lektori stále rozjímajú nad slovami Písma, aby všetky spomínané úlohy mohli konať dôstojnejšie a dokonalejšie. Lektori sa majú usilovať zo dňa na deň stále viac, plnšie a živšie milovať Písmo sväté a stále hlbšie ho poznávať. Tým sa stanú dokonalejšími učeníkmi Pána.

Úlohu a funkciu tejto služby charakterizujú aj slová samotného obradu ustanovenia lektorov: „Keď sa stanete lektormi, čiže prednášateľmi Božieho slova, budete pomocníkmi pri jeho hlásaní. Prijmete osobitnú úlohu v Božom ľude a budete poverení službou viery, ktorá má základ v Božom slove. V bohoslužobnom zhromaždení budete čítať Božie slovo, deti i dospelých budete vyučovať vo viere a pripravovať na dôstojné prijímanie sviatostí. Budete hlásať zvesť o spáse ľuďom, ktorí ju ešte nepoznajú. Touto cestou a vašim pričinením budú môcť poznať Boha Otca i jeho Syna, Ježiša Krista, ktorého poslal Otec, a tak dosiahnuť život večný.“

Vznešenú úlohu vyjadrujú slová, ktoré hovorí biskup lektorovi, pričom mu podáva knihu Svätého písma: „Prijmi knihu Písma svätého a verne podávaj ďalej Božie slovo, aby ono čím viac pôsobilo v srdciach ľudí.“

20 rokov Boromea

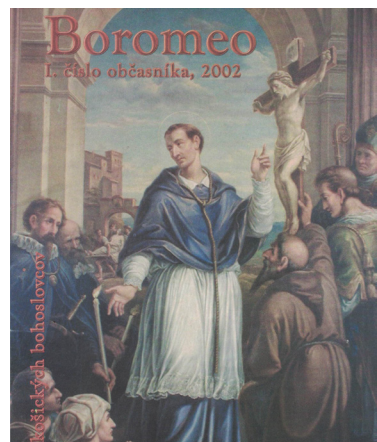
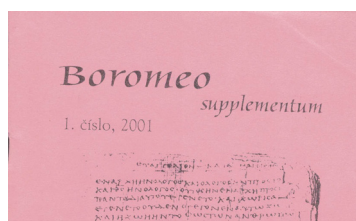
všetko pozemské má svoj počiatok a koniec...

Písal sa rok 1997, kedy svoj počiatok datuje aj časopis košických bohoslovcov, Boromeo. Partia vtedajších bohoslovcov sa rozhodla, že začne publikovať bohoslovecký časopis. Z idey sa stala skutočnosť. Peter Pristaš, Juraj Jurica, Peter Haladej, Štefan Novotný, Dominik Macák, Jozef Kozák, Marek Varga a ďalší pod vedením prvého šéfredaktora Petra Hudymača začali tvorbu a svetlo sveta uzrelo prvé vydanie. Do dnešného dňa bolo vydaných pravdepodobne 40 publikácií.

Teraz s odstupom času hľadáme späť a len ťažko si vieme predstaviť, čo všetko obnášala celá predchádzajúca tvorba. Čas, obeta, písanie, kreativita, tvorba, zručnosti, atď., to je neodmysliteľnou súčasťou každej publikačnej činnosti. Ale po dobre vykonanej práci príde radosť a potecha z finálneho diela.

Spoločne sa pozrime, ako to dnes vnímajú predchádzajúci šéfredaktori, na čo radi spomínajú a čo by dnes napísali o tejto časopiseckej práci.

Marek Marcin
šéfredaktor

BOROMEO

Bohoslovci Kňazského seminára sv.

Karola Boromejského 2017/2018

Spomienky šéfredaktorov

ZOBIERAL: MAREK MARCIN

FOTO: ARCHÍV AUTOROV

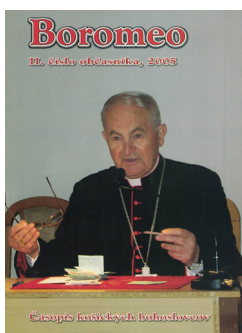

Štefan Novotný

rektor Kňazského seminára sv. K. Boromejského v Košiciach
(šéfredaktor v rokoch 1997/98 a 1998/99)

Ako sa zrodilo Boromeo?

Bolo to niekedy v jeseni v roku 1996, alebo v jari 1997, keď sme sa v obnovenom košickom seminári dohodli, že by bolo dobré založiť seminárny časopis. Inšpiráciu sme brali z už jestvujúcej Brázdy na Spišskej Kapitule, kde vtedy študovali ostatní košickí bohoslovci vo vyšších ročníkoch. Už si nespomínam presne na všetky mená z onoho stretnutia, ale určite tam bol Peter Hudymač, Peter Pristaš, Juraj Jurica, Peter Haladej, Jozef Kozák, Marek Varga a určite minimálne traja-štyria ďalší spolužiaci, z ktorých sa vytvorila redakčná rada a vyšlo prvé číslo Boromea v čiernobielym prevedení. Hneď po prázdninách sa skoro celá redakčná rada rozišla na pastoračný ročník, alebo na vtedy ešte povinnú základnú vojenskú službu a keďže som bol zo zvyšných členov najstarší, stal som sa vedúcim omladenej redakčnej rady, ktorá pripravila prvé číslo s farebnou obálkou diskutabilnej kvality a neskôr graficky možno trochu viac vydarené čísla. Vtedajšie Boromeo okrem úvah bohoslovcov a krátkych správ zo života v seminári obsahovalo aj preklady a poéziu zrodenú medzi múrmi seminára. Osobitnou a obľúbenou časťou bola predposledná strana so zbierkou hlášok a vtipov zo seminárneho života. Dnes po dvadsiatich rokoch sa s pobavením pozerám na toto úsilie a som rád, že odvtedy kvalita Boromea stúpala každým rokom a z mnohých šéfredaktorov a členov redakčných rád vyrástli dobrí kňazi, ktorí sú požehnaním pre Cirkev i pre spoločnosť. Zo srdca to prajem aj aktuálnym tvorcom seminárneho časopisu. Ad multos annos Boromeo!

Imrich Gazda

pedagóg, novinár, analytik
(šéfredaktor v roku 2003/04)

Nedávno som po dlhom čase navštívil Košice. Bol som sa pozrieť aj v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského, kde som prežil krásne dva roky a kde som našiel svoje životné povolanie – do manželstva.

Zastavil som sa aj pri izbe, kde som kedysi býval – bola najväčšia zo všetkých. Dnes je z nej posilňovňa. Aj v rokoch 2003 – 2004 sme v nej posilňovali – svojho ducha.

Bolo to také neformálne kultúrne centrum. Tu sa rodilo Boromeo.

Vymýšľali sme témy, uvažovali o nich, diskutovali, tvorili... a dokonca aj kreslili. V tom čase boli súčasťou časopisu aj karikatúry. Bavilo nás to, bavili sme sa... V zabehanom seminárnom programe bolo pre nás príjemným oživením robiť občas čosi iné ako ostatní.

Vždy sme sa tešili na deň, keď sme išli po čerstvé výtlačky do vydavateľstva v Prešove a potom sme ich rozvážali po košických farnostiach. Takmer každý pán farár nám ich hneď vyplatil a prihodil čosi navyše. Takže bolo na pizzu a na... dajme tomu, že kofolu.

Ale teraz vážne. V kňazskom seminári som našiel nielen svoje životné, ale aj profesijné povolanie. Popri Boromeu som písal do Katolíckych novín a do už zaniknutého týždenníka Domino fórum, zároveň som prenikal do cirkevného diania, nadväzoval kontakty, spoznával veci, ktoré sú pre ľudí, dívajúcich sa na cirkev len zvonku, neznáme.

Toto všetko už roky zúročujem vo svojej profesii pedagóga na katedre žurnalistiky, novinára a cirkevného analytika. Na košický kňazský seminár a Boromeo preto nedám nikdy dopustiť.

Peter Fogaš

kaplán UPC v Košiciach
(šéfredaktor v rokoch 2004/05 a 2005/06)

Usiloval som sa, aby Boromeo nebolo len „propagandistickým“ časopisom o bohoslovcoch a seminári, ale aby bolo aj o svete okolo nás. Tak vznikli kvalitné rozhovory s akademickým maliarom Alexandrom Bugarom (originál nahrávku na kazete mám dodnes odloženú v archíve), s novinárkou časopisu .týždeň Marínou

Gálisovou (v ktorej odpovediach sa snúbi viera, normálnosť aj pokorná kritika) či so židovským teológom Danielom J. Laskerom (s Matúšom Imrichom sme trochu oprášili angličtinu). Kontakty s umením, so žurnalistikou, s inými náboženstvami, ale aj s ďalšími sférami spoločenského života som vnímal ako veľmi dôležité pre komplexnú osobnostnú formáciu ku kňazstvu. Samotné písanie bolo takisto obrovskou školou. Ako budúci kazatelia sme potrebovali napredovať aj v ústnom prednese. Kto sa chce naučiť rozprávať, musí mať dostatočnú slovnú zásobu, a tá rastie s pravidelnou pestrou lektúrou, no špeciálne sa upevňuje práve písaním. A hoci sme s Vladom Štefaničom cítili potenciál vyplniť 58 strán len našimi dvoma hlavami, predsa som neustále pozýval k spolupráci ďalších chlapcov a hľadal s nimi témy, do ktorých by sa nám nechcelo. Redigovanie ich textov mi niekedy zabralo viac energie, než vlastné písanie, ale neľutoval som to. Tešil som sa, že sa takto vzájomne obohacujeme. Dodnes si s chuťou prelistujem každé nové číslo a obdivujem redakčnú radu, že napriek zníženému počtu bohoslovcov (nie tak dávno nás bolo trikrát viac) stále nájde zopár kreatívnych mozgov, snažiacich sa zachovávať tradíciu a zveľaďovať výbornú úroveň časopisu.

Ľubomír Miškovič

*kaplán vo farnosti Humenné - Štatie sv. Jána Krstiteľa
(šéfredaktor v roku 2008/09)*

Spomienky na seminárne časy sú v celom svojom priebehu späté so spomienkami na Boromeo. Boromeo ako časopis, Boromeo ako miesto, Boromeo ako ľudia okolo. A to v prvom rade. Mal som to šťastie, že som sa od začiatku do jeho blízkosti akosi dostal. Do blízkosti veľkých šéfredaktorov, ktorí boli vzorom nielen vtedy, ale sú dodnes. Na miestach, kam ich život zavial. Najprv to boli náhodné články. Neskôr intenzívnejšia spolupráca. Nakoniec rok ako šéfredaktor. Snažili sme sa všetci okolo pokračovať v línii, akú sme videli pred nami. Áno, ponúkali sme pohľad na život v seminári. Ale ešte viac tu možno bola snaha ponúknuť pohľad na svet okolo cez seminárne okno. Vidieť veci, ktoré niekedy nevidieť na prvý pohľad. Mali sme snahu nielen informovať, ale aj prinášať krásu. Krásu slova, života. Slovo Slova, ktorý je Život. A ten sa žije mnohoroako.

Bola to práca, ktorá nám prinášala bázeň i chvenie. Bázeň pred tým, v čom pokračujeme. Chvenie z toho, že čosi tvoríme. Možno nič veľké, ale naše. Nám blízke. Mohli sme do toho vložiť samých seba. A odkryť to tajomné do nás vložené Vkladateľom všetkého. Nezostať na brehu, ale zatiehnuť na hĺbinu.

Je 20 rokov málo alebo veľa? Záleží od chuti k životu. Prajem ju tým, ktorí budú ďalej pokračovať v tradícii Boromea. Časopisu, miesta, ale hlavne ľudí okolo. Ľudí okolo, ktorí tvoria. Ľudí okolo, ktorí to čítajú. Ale i ľudí, ktorí hľadajú. A jedného dňa? nájdu aj Boromeo a to im ukáže normálny život, normálnych ľudí na normálnej ceste k Bohu. K Bohu, ktorý je výnimočný.

SÚŤAŽ

Pri príležitosti 20. výročia založenia časopisu BOROMEA VÁM DÁVAME MOŽNOSŤ ZAPOJIŤ SA DO SÚŤAŽE. Po PREČÍTANÍ NAŠICH PRÍSPEVKOV TO URČITE NEBUDE ŤAŽKÉ.

ČO TREBA UROBIŤ?

1. odpovedať NA UVEDENÉ OTÁZKY,
2. odpovede ZASLAŤ DO 14. 1. 2018 NA ADRESU
ČASOPIS BOROMEA, KŇAZSKÝ SEMÍNÁR, HLAVNÁ 91, 042 03 KOŠICE
ALEBO E-MAILOM NA ADRESU CASOPISBOROMEA@GMAIL.COM.

OTÁZKY:

1. KTORÉ VÝROČIE VZNIKU OSLAVUJE ČASOPIS BOROMEA?
2. KTO BOL PRVÝ ŠÉFREDAKTOR?
3. S KTORÝM ŽIDOVSKÝM TEOLÓGOM BOL ROZHOVOR V ČÍSLE Z ROKU 2006?
4. KTORÝ SEMINÁRNY ČASOPIS BOL INŠPIRÁCIOU PRI VZNIKU BOROMEA?
5. BOLI NIEKEDY KARIKATÚRY SÚČASŤOU ČASOPISU?

Zo všetkých správnych odpovedí vyžrebujeme troch súťažiacich. Víhercovia súťaže budú odmenení vecnými cenami a ich mená budú zverejnené na našej webovej stránke www.kske.sk.

Návrat do seminára

ZOZBIERAL: MATEJ FUTEJ | FOTO: ARCHÍV BOHOSLOVCOV

Prinášame vám aj príspevky našich návratilcov – dvoch bohoslovcov, ktorí predošlý rok strávili na pastoračnom ročníku. Taktiež o svoje zážitky sa s nami podelil jeden bohoslovec, ktorý celý minulý rok prežil v Nemecku, v rámci študijného programu Erasmus.

Tadeáš Jacko, Žakovce a Pavlovce nad Uhom

Po druhom roku štúdia a života v našom seminári nasleduje pastoračný ročník. Trvá od septembra do júna budúceho roku. V septembri 2015 som nastúpil na pastoračnú prax v Inštitúte Krista Veľkňaza (IKV) v Žakovciach. Žakovce sú malou dedinkou a zároveň farnosťou. Farárom a tiež predstaveným IKV je kňaz Marián Kuffa. On a ostatní jeho spolupracovníci sa spoločne starajú o ľudí bez domova; ľudí, ktorí majú problém so svojou závislosťou. Alebo aj o tých, ktorí nikoho nemajú a nemajú kam ísť. V IKV žijú aj ľudia so zdravotnými problémami, o ktorých sa stará kvalifikovaný personál.

Moje úlohy v tomto spoločenstve boli rozličné. Istý čas som strávil prácou na stavbe. Potom som dlhý čas plnil úlohu šoféra. Išlo o prepravu chorých na vyšetrenia k lekárom; žien, ktoré chystali stravu alebo rozvoz obedov a mnohé iné jazdy, ktoré boli potrebné pre efektívne fungovanie spoločenstva. Každý deň som bol účastný pri svätej omši, ktorú som doprevádzal spevom a hrou na gitaru. Navštevoval som tiež chorých s Eucharistiou v dedine a tiež v IKV. Posledné dva mesiace som strávil prácou v lese. Spoločne s partiou chlapov sme čistili

zarastené brehy riek a tiež suché poldre, aby mohli v čase silného prívalu vody z lesa plniť svoju funkciu.

Spoločenstvo v IKV bolo naozaj rozmanité a bolo veľmi zaujímavé počúvať príbehy ľudí, ktorí už čo-to prežili. Bolo mi povzbudením, ako sa mnohí obrátili celým srdcom k Bohu zo svojej nesprávnej cesty. Stretol som tam mnohých ľudí, s ktorými som si rozumel a mohol som s nimi tráviť čas. Vďaka tomuto roku som sa mohol spoločne s mnohými zúčastniť púte v Medžugori. Aj touto cestou sa chcem poďakovať o. Mariánovi Kuffovi za prijatie, trpezlivosť a formáciu počas pastoračného roka v Žakovciach. Tiež sa chcem poďakovať kňazom o. Jozefovi Harvanovi, o. Matejovi Radúchovi a o. Petrovi Geletkovi za pomoc a oporu počas celého roka.

Ďalší rok mojej pastoračnej praxe som prežil vo farnosti Pavlovce nad Uhom. Je to živá farnosť, pretože sa tam neustále niečo deje. Mojou službou vo farnosti bolo miništrovanie pri svätých omšiach, služba kostolníka, príprava a tlač farského týždenníka a bežné veci, ktoré sú potrebné pri správnom fungovaní fary. Tiež som navštevoval v dedine chorých s Eucharistiou. Zúčastnil som sa prípravy na jasičkovú pobožnosť, kedy sme spolu s chlapmi z farnosti cvičili vianočné piesne a s mládežou sme chystali scénu s vianočným motívom. Farnosť Pavlovce nad Uhom je známa pečením a zdobením veľkonočných baránkov. Na istý čas pred Veľkou nocou sa časť fary premenila na cukrárenskú továreň. A potom nasledovala distribúcia do farnosti, kde sa potom dostali tieto baránky do jednotlivých rodín. Táto činnosť výroby veľkonočných baránkov

spája veriacich z celej farnosti, pretože sa na nej zúčastňujú aj farníci z filiálok Vysoká nad Uhom, Stretava a Čierne Pole.

Som rád, že som mohol tento rok stráviť v tejto farnosti, ktorá mi pomohla rozšíriť si obzor a nabrať skúsenosti z pastorácie. Osobitne sa chcem poďakovať kňazom; farárovi o. Slavomírovi Bakoňovi za formáciu a trpezlivosť počas celého roka. Tiež moja vďaka

patrí aj kaplánovi o. Jánovi Kovalovi a tiež rehoľným sestrám – Satmárkam, ktoré pôsobia vo farnosti.

Dominik Adamčík, Pýchovice

Od začiatku nám hovorili, čokoľvek robíš, keď príde niekto nový na faru, nechaj prácu tak a choď ho privítať, aby sa cítil prijatý, milovaný. Takto som strávil v Čechách 14 krásnych mesiacov v rodinnej atmosfére, ktorú sme sa snažili vytvárať. Na začiatku sme boli v tíme len dvaja chlapi a kňaz, až v druhej polovici roka sa k nám pridali dve dievčatá a doplnili to, čo nám ako mužom chýbalo. Musím povedať, že to bol rozdiel. Keďže predtým sme nemali dievča, kuchyňu som prevzal ja. Zo začiatku som varil len pre tím a správco. Ale cez víkendy a prázdniny boli počty iné. Pohybovalo sa to od 20 do 100 ľudí pričom na Silvestra a Veľkú noc ich bolo aj 150. Zvykli sme hovoriť, že fara je nafukovacia. Mladý k nám prichádzali, ako povedal jeden kňaz, narovnať si svoje pierka zo sveta (pretože sú ako vrbáčci - lietajú sem a tam :D). Musím povedať, že práca s mládežou je veľmi obohacujúca v každom smere, veľa sme sa zabávali, bláznili, spievali, ale tiež modlili a duchovne povzbudzovali. Mladí veriaci, ktorí žijú v ateistickom štáte sa tam schádzali z celých Čiech a Moravy a často nám rozprávali svoje príbehy, ako bránia svoju vieru a svedčia o Ježišovi. Klasický deň na fare začína gitarovým budičkom, raňajkami a slovom na deň. To slovíčko je hlavné, je to vždy nejaký citát z Biblie, ktorý nám predstaví kňaz, alebo tímak a všetci sa ho snažia počas dňa uviesť do praxe. Pričom večer je zdieľanie a „svedectvá“, ako sa nám to počas dňa darilo. Po slove na deň vždy nasledovalo upratovanie fary, ktorý niekto z tímu rozdelil medzi dobrovoľníkov. Všetko sme robili spoločne - upratovanie, varenie, umývanie riadu, hry. Snáď ešte nikdy som neumyl toľko riadu ako tam. Poobede boli zábavno-športové a iné aktivity. Večer svätá omša a zdieľanie s modlitbou. Každý deň bol iný, užívali sme si krásnu prírodu okolia, čerstvý vzduch dediny a Božiu blízkosť. Nemám dostatok slov, ani riadkov, aký som obohatený. Bohu vďaka a keby ste mali cestu okolo, zastavte sa a určite zažijete Božie prijatie resp. objatie.

František Petruška

Sankt Georgen, Frankfurt nad Mohanom

Čo je vlastne Erasmus, o čo vlastne ide? Azda o pastoračný ročník? S podobnými otázkami som sa stretával v poslednom roku naozaj dosť často.

Erasmus je jednoducho študijný program pre študentov vysokých škôl. Každý študent má nárok v priebehu svojho štúdia využiť možnosť študovať jeden alebo dva semestre niekde v zahraničí. Tento program podporuje študentov finančne, aby si takýto študijný pobyt mohli dovoliť aj na iných zahraničných univerzitách. Keďže som mal na základnej a strednej škole nemčinu, pripadalo mi to ako najrozumnejšie riešenie, rozhodnúť sa pre nejakú nemeckú univerzitu. Samozrejme, moja nemčina bola po piatich rokoch "ničnerobená" dosť v biednom stave a teda som sa musel začať nanovo učiť nemčinu. Po dohode s predstavenými a schválením otca arcibiskupa som 1. októbra 2016 nastúpil do seminára Sankt Georgen vo Frankfurte nad Mohanom, Nemecku. V tomto seminári, ktorý majú na starosti Jezuiti, som bol začlenený do seminárneho spoločenstva a vlastne som pokračoval vo svojej formácii a štúdiu tam. Bola to

pre mňa úplne nová skúsenosť. Začiatok bol naozaj veľmi ťažký, nový jazyk, ľudia, prostredie, mentalita, všetko bolo nové a ja som tam bol „sám“. Samozrejme, Boh bol stále pri mne, a aj ľudia, ktorých mi On posielal. Postupom času sa však začalo všetko meniť, stále viac a viac som spoznával svojich kolegov seminaristov, profesorov v škole, študentov, ale aj iných ľudí, ktorých som tam stretol. S osobitnou vďakou si rád spomínam aj na Slovenskú misiu, ktorú spravoval duchovný otec Juraj Sabadoš a kde som spoznal veľa Slovákov, ktorí žijú a pracujú v Nemecku. Tam som mnohokrát našiel oporu a občerstvenie. Študovať po nemecky nebolo až tak jednoduché, spočiatku som mal naozaj strach a obavy ako to všetko zvládnem, lebo som cítil, že to bol pre mňa stále cudzí jazyk. Takéto pochybnosti trvali asi do decembra, kedy sa začali vo mne veci naozaj lámať, zistil som, že je to zbytočná starosť a keď ma tu Pán poslal, tak sa aj postará, aby som to zvládol, veď Pán nás neskúša nad naše sily, ale zo skúškou dá aj schopnosť vytrvať! (porov. 1 Kor 10, 13) A bolo to naozaj aj tak, všetky skúšky sa mi podarilo úspešne urobiť. Škola ale bola len jedna stránka, ktorej som venoval podstatnú časť môjho roku v Nemecku. Ako som už spomenul, zúčastňoval som sa aj na formácii, keďže som býval v seminári. Život v nemeckom a slovenskom seminári sa podstatne líši. Mnohé pravidlá, ktoré platili v našom seminári neplatili tam a zase naopak, bola to tiež jedna z výziev, ktorú som musel prekonať ako aj to, že som si zväčša čas na modlitbu musel ustrážiť sám, keďže sme sa spoločne nemodlili tak často. Som veľmi vďačný Bohu za túto skúsenosť nielen kvôli tomu, že som sa mohol zdokonaľiť v nemeckom jazyku ale hlavne kvôli novým a nenahraditeľným skúsenostiam, ktoré som tam mohol nadobudnúť. Bola to pre mňa naozaj veľká škola dôvery.

v jedální

Miništrantská univerzita

AUTOR: FRANTIŠEK HERMANOVSKÝ

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

V júli tohto roka, ako je už milým zvykom, sa uskutočnil v priestoroch nášho Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach tábor pre chlapcov - miništrantov pod názvom Miništrantská univerzita. Pre veľký záujem, ktorý nás veľmi potešil, sa tento rok organizovala v dvoch termínoch. Prvý turnus od 3. do 7. júla pod vedením Rastislava Gönciho a druhý turnus od 10. do 14. júla pod vedením Jakuba Farkaša. Tábor sa zúčastnili miništranti vo veku od 7 do 15 rokov z rôznych kútov našej arcidiecézy. Pre chlapcov bol pripravený bohatý športovo - rekreačný i duchovný program. Rôzne hry, zábavu, súťaže či futbal striedala spoločná ranná a večerná modlitba, ale najmä sväté omše, pri ktorých boli aktívne zapojení všetci účastníci. V jeden deň tábora bola v programe turistika. Tu si chlapci spolu so svojimi vedúcimi vyjst' do prírody a obdivovať jej krásy, keďže tento kontakt poväčšine dnešným deťom chýba. Chlapci odchádzali z pobytu plní zážitkov a dobrej nálady. Rovnako povzbudení sme opúšťali brány seminára aj my - ich vedúci. Za vedúcich Miništrantskú univerzitu zhodnotili seminaristi Rast'o a Matej:

RASTISLAV GÖNCI

Prvý júlový týždeň sa z kňazského seminára ozýval chlapčenský smiech a radosť, keďže sa konala Miništrantská univerzita, ktorej témou bolo: Malí nasledovníci Krista. Tábor sme otvorili svätou omšou, ktorú slúžil otec rektor Štefan Novotný. Po úvodnom predstavení a rozdelení do skupiniek sme pre miništrantov pripravili kurzy pre malých nasledovníkov Krista, aby sa na konci tábora stali Jeho veľkými nasledovníkmi. Na druhý deň sme sa vybrali navštíviť Veľkých nasledovníkov Krista, ktorými boli členovia uršulínskej, dominikánskej a karmelitánskej rehole. Mali sme možnosť prezrieť si priestory kláštorov a od rehoľníkov sme dostali odpovede na každú otázku miništrantov. Večer bol veľmi napätý, pretože sa konala súťaž Miništrantský miliónár. Niektorí z chlapcov, ktorí vedeli odpovedať na všetky otázky, sa nimi dokonca aj stali. To bola radosť! Ráno na druhý deň sme chlapcov vyslali hľadať poklad. Miništranti celú odhodlaní neváhali vybrať sa ho nájsť. A našli ho. Lenže pokladom neboli peniaze, zlato, drahokamy, ale láska, radosť, šťastie, ktoré nás vedie dosiahnuť Božie kráľovstvo. Za odmenu, že našli poklad si mohli hľadači pochutnať na klobáskach a špekáčkach. Vo štvrtok sa chlapci vybrali ohlasovať Božie slovo do ulíc Košíc a niektorí ochotne pomáhali pri upratovaní kostola či spoločenských priestorov seminára. Po obede sa uskutočnili miništrantské majstrovstvá vo futbale. Víťazi si zahrli

s bohoslovcami priateľský zápas. V piatok sme navštívili otca arcibiskupa v jeho kancelárii na arcibiskupskom úrade. Najprv sme slávili d'akovnú svätú omšu spolu s otcom arcibiskupom Bernardom, potom nasledovalo vyhodnotenie a slávnostné odovzdanie cien. Ani sme sa nenazdali a tábor sa blížil ku koncu. Po táborovej hymne sme sa všetci rozlúčili a rozišli domov.

MATEJ FUTEJ

Druhý júlový týždeň patril v našom seminári druhému turnusu Miništrantskej univerzity. Od pondelka do piatka, spoznávalo 36 miništrantov z našej arcidiecézy život Dominika Savia, patróna miništrantov, ktorého životnej ceste sme sa spoločne venovali. V prvý deň sa chlapci oboznámili s krátkym životopisom

sv. Dominika a ďalšie dni sa venovali charakteristickým Dominikovým čnostiam – dobrote, vzornosti v plnení povinností a veselosti. Celý týždeň sa niesol v duchu zábavných aktivít a súťaží, nechýbala ani túra alebo futbalový turnaj. Okrem toho sa chlapci každý deň aktívne zúčastňovali sv. omši. Pomyšlnou čerešničkou na torte bola záverečná sv. omša v Kaplnke sv. Michala, ktorú celebroid o. biskup Marek Forgáč, po ktorej nasledovala prehliadka Arcibiskupského úradu, kde sa miništrantom prihovril aj otec arcibiskup Bernard Bober, ktorý miništrantov povzbudil vo vytrvalosti v ich službe.

Tu si môžete pozrieť video z miništrantskej univerzity:

https://youtu.be/Z_Y4Otrp-kY

Služba VICEDUKTORA

AUTOR: MARTIN MIŠKUF | FOTO: TADEÁŠ JACKO

Firma, združenie, farnosť, či seminárne spoločenstvo bohoslovcov. Všetko to označuje istú skupinu ľudí, ktorí vykonávajú rôzne činnosti, sledujú určitý cieľ, alebo ako v prípade bohoslovcov, bývajú pod jednu strechou. V každej z týchto skupín je pre ich úspešné napredovanie dôležité, aby šli rovnakým smerom, podobným tempom, aby všetko fungovalo a aby jeden druhému vzájomne pomáhali. A doplníme - špeciálne pre bohoslovcov - aby sa to všetko dialo v láske.

Aj naše seminárne spoločenstvo sa o to snaží. Práve preto sú u nás zavedené rôzne služby, v ktorých každý môže prispieť svojím dielom pomoci, lásky a zodpovednosti k spoločnému dobru. Sú štyri hlavné služby: hlavný duktor, hlavný viceduktor, ceremonár a viceceremonár. Tieto štyri pozície, resp. bohoslovci, ktorí ich dostali, spolupracujú s predstavenými seminára na jeho plynulom chode. Je to akási „vláda“, ktorá sa snaží riadiť a usmerňovať ostatné zložky a služby, pôsobiace vedľa nej. Výrazy „vláda“ a „funkcia“ nie sú však presné, ani správne. Ide v prvom rade o službu. Bohoslovci, ktorým sa zverujú tieto úlohy, sa snažia riadiť podľa slov samého Pána Ježiša: „Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť.“ (Mt 20, 28)

Hlavný viceduktor je akoby pravou rukou vicerektora seminára. A keďže vicerektor má na starosti okrem formácie bohoslovcov aj celú finančnú agendu, ubytovanie bohoslovcov, ich stravovanie, i všetky akcie, ktoré sa v priestoroch seminára uskutočňujú, časť týchto aktivít má na starosti práve hlavný viceduktor. Jeho najdôležitejšou úlohou je postarať sa o to, aby ostatní bohoslovci nezostali hladní. To v sebe zahŕňa raz do týždňa vyzbierať peniaze, potrebné na objednanie stravy na budúci týždeň. Podľa tradície sa to robí každý štvrtok. V piatok je už väčšinou známy jedálny lístok nastávajúceho týždňa, teda je potrebné dohliadnuť na to, aby každý bohoslovec mal objednanú stravu na každý deň. Viceduktor musí zosumarizovať všetky objednávky a vytvoriť presné počty, podľa ktorých sa bude kuchyňa riadiť celý nastávajúci

týždeň. Taktiež musí koordinovať stravovanie vo výnimočných dňoch, kedy sa zo seminára odchádza, alebo sa postarať o stravu pre tých, ktorí do seminára prídu na istý čas. Je hlavnou spojku medzi predstavenými seminára, bohoslovcami a kuchyňou.

Každé spoločenstvo i dobré vzťahy v ňom sa budujú pri spoločnom stolovaní. A o to sa snažíme aj my v seminári. Spoločné raňajky, obed i večera sú samozrejmosťou každý deň. Máme zvyk sa pri jedle navzájom obsluhovať. Hlavný viceduktor preto na začiatku roka vytvorí skupiny po štyroch - piatich bohoslovcov, ktoré sa potom striedajú po celý rok. Jedna skupina obsluhuje ostatné celý týždeň. Skupiny sa po týždňoch striedajú. Tak v priebehu roka každý slúži i je obsluhovaný. Skupina slúžiaca v daný týždeň má na starosti prípravu stolov, obsluhu počas jedla, ako aj upratovanie po jedle. A hlavný viceduktor musí dozrieť, aby všetko fungovalo.

Počas roka máme aj rôzne slávnosti, oslavy, či výročia, s ktorými je spojené aj slávnostné stolovanie, ktoré je taktiež potrebné pripraviť. Na týchto akciách sa bohoslovci zúčastňujú, aby pomáhali, či už prípravou, alebo aj obsluhou. Viceduktor má väčšinou na týchto akciách dozor. Rozdeľuje úlohy a kontroluje ich splnenie. Nie vždy je to ľahká úloha, nie vždy sa všetko podarí, ale najlepšou odmenou je pocit, že sme do toho dali všetko, všetku lásku, ktorej sme v danej chvíli boli schopní.

Viceduktor má aj iné povinnosti. Napríklad pravidelne riadi výmenu posteľnej bielizne bohoslovcov. Tá musí byť spočítaná a zbalená, aby sa mohla zaniest do čistiarne.

Popri týchto a mnohých iných povinnostiach má hlavný viceduktor ešte jednu dôležitú úlohu: nezabúdať na svoju formáciu, na svoju prípravu na kňazstvo, na modlitbu, na seriózne štúdium a na seminárne spoločenstvo, ktorého je súčasťou. Celkom nabitý program na každý deň, čo poviete?!

„Jeho najdôležitejšou úlohou je postarať sa o to, aby ostatní bohoslovci nezostali hladní.“

Služba svetlára

AUTOR: FRANTIŠEK PETRUŠKA | FOTO: TADEÁŠ JACKO

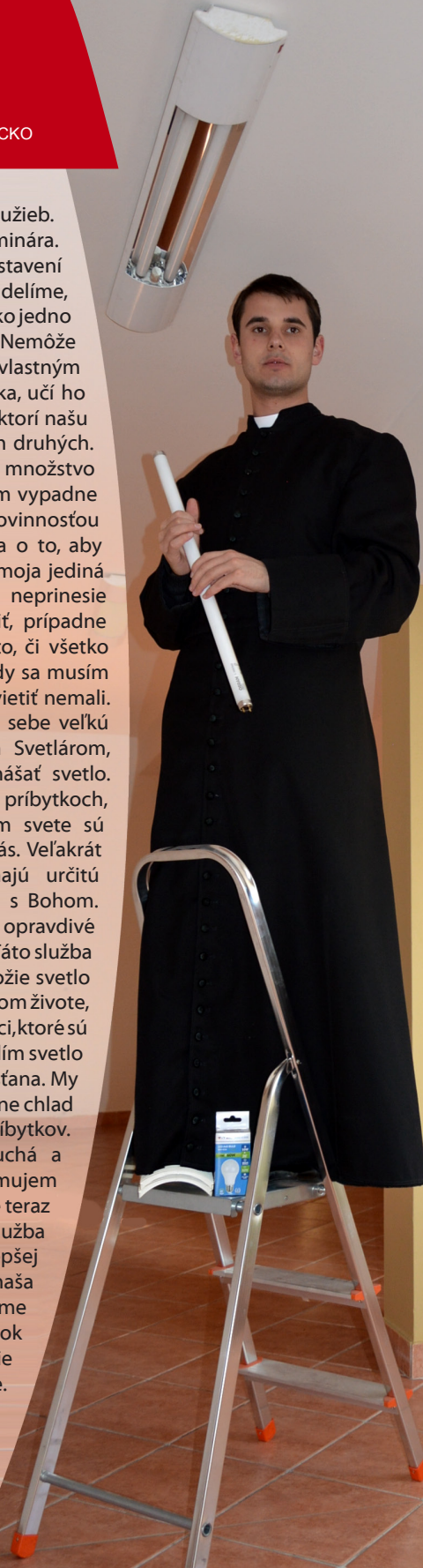
V kňazskom seminári máme množstvo rozličných služieb. Každý seminarista ňou prispieva do chodu celého seminára. Jednotlivé služby, ktoré sú nám zverené, rozdeľujú predstavení kňazského seminára. Je veľmi pekné, že sa spolu delíme, obohacujeme a podporujeme práve týmto spôsobom ako jedno spoločenstvo a jedna rodina. Tak by to malo fungovať v každej rodine. Nemôže jeden robiť všetko a druhý sa len prizerať, ale každý by mal prispieť vlastným vkladom do spoločného dobra. Vieme, že práca zušľachtuje človeka, učí ho láske a obete a pomáha mu myslieť nielen na seba, ale aj na iných, ktorí našu službu potrebujú. Rovnako túto službu potrebujeme aj my od tých druhých.

Mojou úlohou je teda starať sa o svetlo. V seminári máme množstvo priestorov, ktoré používame. Z času na čas sa stane, že tu alebo tam vypadne žiarovka, alebo sa pokazí svetlo. V takýchto prípadoch je mojou povinnosťou tieto nedostatky a chyby dať do pôvodného stavu a postarať sa o to, aby svetlo fungovalo všade tam, kde by fungovať malo. To však nie je moja jediná úloha. Je veľmi dobré, ak žiarovky fungujú a svetlá svietia, no neprinesie to veľa úžitku, ak to svetlo nepoužijeme. Svetlo treba zapáliť, prípadne zhasnúť. Teda nejde len o to, či všade všetko funguje, ale aj o to, či všetko svieti tak ako a kedy má. To platí zvlášť o večerných hodinách, kedy sa musím postarať o to, aby v seminári zbytočne nesvietili svetlá, ktoré by svietiť nemali.

Táto služba je na prvý pohľad veľmi jednoduchá, no nesie v sebe veľkú symboliku. Keď som sa na začiatku roku dozvedel, že budem Svetlárom, hneď mi napadla myšlienka, že mám byť tým, kto bude prinášať svetlo. Jedno svetlo je to, ktoré zapalujeme a zhasíname v našich príbytkoch, no je aj iné svetlo, svetlo ktorým je samotný Kristus. V našom svete sú mnohé odkazy či stopy Boha, ktorý pôsobí v nás, ale aj okolo nás. Veľakrát si môžeme všimnúť, že základné činnosti, ktoré robíme, majú určitú symboliku alebo prepojenie s našim duchovným životom, alebo s Bohom.

Boh, teda Kristus je „svetlo sveta“ (porov. Jn 8, 12), On je to opravdivé a jediné svetlo, ktoré máme prinášať a zapalovať tam, kde ešte nie je. Táto služba „Svetlára“ ma stále pohýna zamyslieť sa nad tým, ako zapalujem Božie svetlo v životoch iných ľudí okolo mňa. To bežné, s čím sa stretávame vo svojom živote, sa takto môže stať veľkou pomockou na to, aby nám to pripomínalo veci, ktoré sú dôležitejšie a ktoré nás vedú bližšie k Bohu. Prinášať svetlo, (tým myslím svetlo Kristovo) tam, kde ešte nie je, vnímam ako povolanie každého kresťana. My všetci by sme mali prinášať svetlo Kristovej lásky všade tam, kde vládne chlad a neláska, presne tak ako ho často prinášame do našich tmavých príbytkov.

Hoci je táto moja služba na prvý pohľad veľmi jednoduchá a v porovnaní s inými službami v seminári možno až nepatrná, uvedomujem si, že som bol do tejto služby povolaný, čo znamená, že práve to chce teraz odo mňa Boh. Častokrát sa nám môže stať, že nás naša úloha či služba prestane baviť, alebo nám zovšednie a vtedy začneme snívať o lepšej úlohe či pozícii. No často je to, bohužiaľ, len naša predstava a naša túžba vyniknúť alebo byť dôležitejší. Samozrejme, stále s tým bojujeme a budeme bojovať. Dôležité ale je, aby sme sa stále vrátili na začiatok a pochopili, že do tejto služby sme boli povolaní a že to najlepšie pre nás je práve to, kde sa teraz nachádzame a to, čo práve robíme. Nezabudnime, nemusíme robiť veľké veci, ale mali by sme ich vykonávať verne a s láskou. Prijatť životnú úlohu a poslanie také aké je, je veľká vec. V tom spočíva pravá sloboda, lebo vieme, že robíme to, čo máme. Verím, že nám všetkým bude aj naďalej Boh pomáhať vykonávať naše poslanie verne a s láskou až do konca.

SÚŤAŽ

Tu sa nachádza ďalšia súťaž. K tomu, aby ste sa do nej zapojili je potrebné vyriešiť osemšmerovku a zaslať nám správnu odpoveď, spolu s vašimi kontaktnými údajmi, buď na e-mailovú adresu casopisboromeo@gmail.com alebo poštou na adresu: **Časopis Boromeo, Kňazský seminár, Hlavná 91, 042 03 Košice**, a to najneskôr do **14. januára 2018**. Zo všetkých správnych odpovedí vyžrebujeme troch z Vás, ktorí budú ocenení vecnými cenami. Výhercov uvedieme na internetovej stránke www.kske.sk

P	P	O	Ž	E	H	N	A	Ť	A	M	N	E	T	A
K	Y	N	E	V	S	I	E	Š	U	I	Š	A	V	B
A	Š	Á	P	E	T	O	I	I	L	K	K	O	C	E
R	P	K	Á	T	Y	Ž	L	O	V	Č	D	I	O	O
D	U	I	P	B	E	Á	T	I	E	R	R	M	T	V
I	K	T	E	J	P	Š	E	V	D	K	V	E	I	I
N	S	A	E	Š	O	R	O	Ž	E	E	E	N	A	Ť
Á	I	V	A	P	A	M	Á	V	M	R	O	O	R	Á
L	B	D	A	M	U	I	R	É	T	S	I	G	A	M

APOŠTOLI - BISKUP - CIRKEV - JEŽIŠ - KARDINÁL - MAGISTÉRIUM
MENO - OVEČKA - PÁLIUM - PÁPEŽ - POŽEHNAŤ - SOLIDEO -
TIARA - VATIKÁN - VIERA - VOĽBA

Kňazský seminár sv. Karola Boromejského

Adresa: Hlavná 91, 042 03 Košice

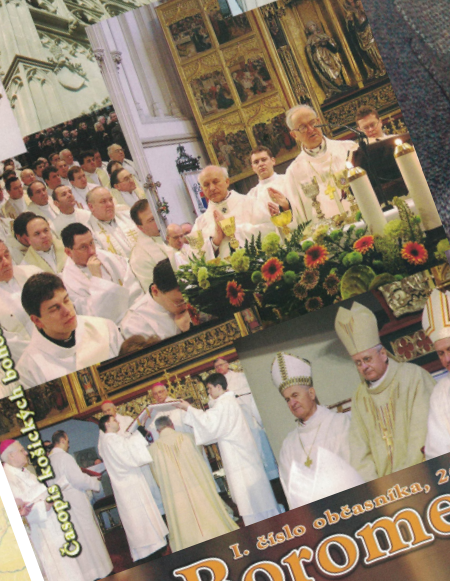
E-mail: casopisboromeo@gmail.com

Tlač: Vydavateľstvo Michala Vaška, Košická 44, 080 01 Prešov

Vychádza dvakrát do roka - Text prešiel jazykovou úpravou

www.kske.sk/boromeo - www.kske.sk

Boromeo
časnik, 2004

časopis košických bhoslovcov

téma: **Duchovný život**
QR kódy už aj v našom

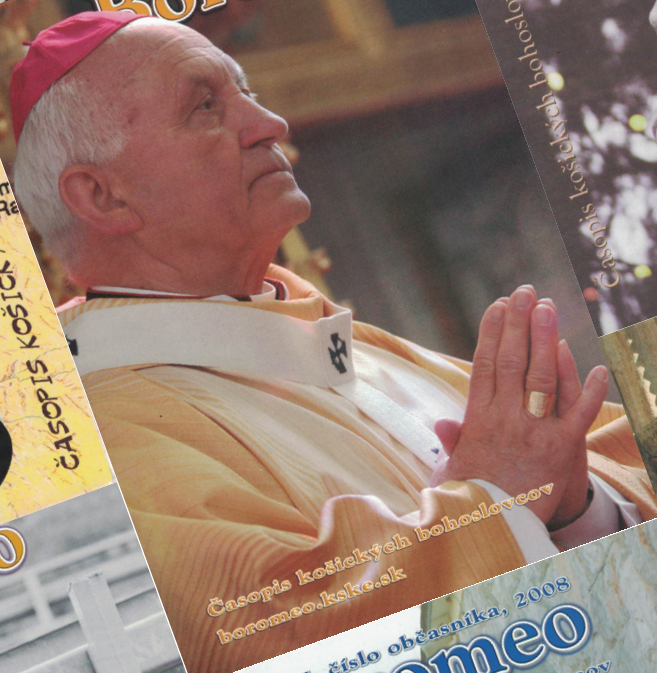
Boromeo
II. číslo občasnika, 2001

časopis košických bhoslovcov

Boromeo
III. číslo občasnika,

I. číslo občasnika, 2010
Boromeo

časopis košických bhoslovcov

I. číslo občasnika, 2011
Boromeo

časopis košických bhoslovcov
boromeo.lkske.sk

I. číslo občasnika, 2008
Boromeo
časopis košických bhoslovcov

Boromeo
časnik, 2009

Boromeo
občasnika, 200